

SNAGE AMERIČKE RATNE MORNARICE U VIJETNAMSKOM RATU

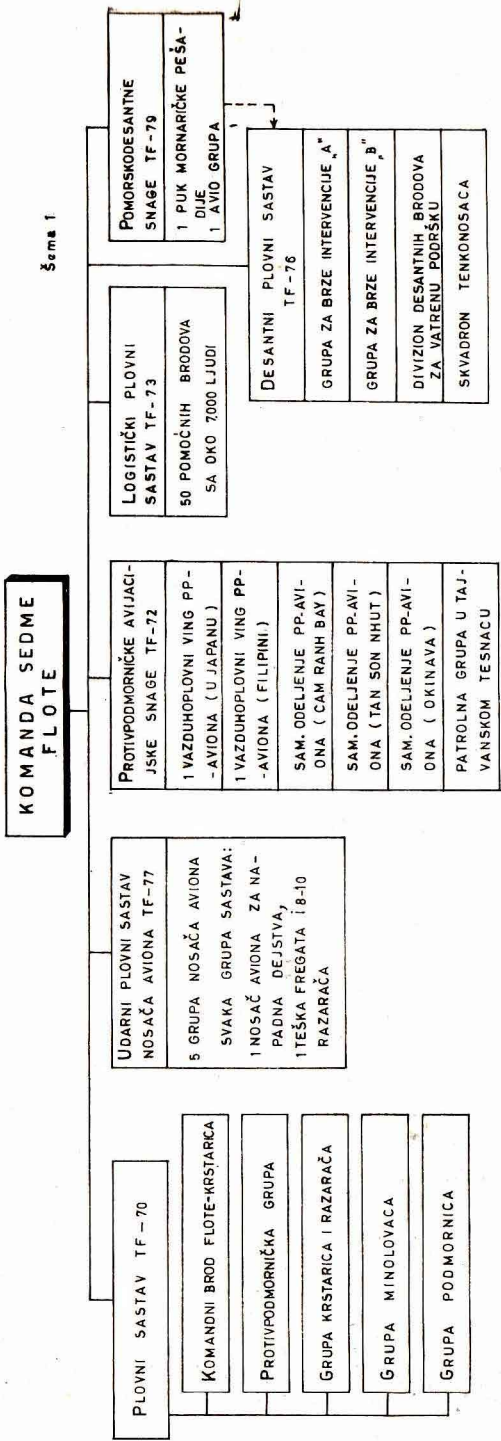
U vijetnamskom ratu od američkih pomorskih snaga učestvuju delovi Pacifičke i Atlantske flote i Vojnopomorske transportne službe. Osim toga, angažovan je i deo Obalne straže. Zadaci koje pomorske snage izvršavaju su mnogobrojni i raznovrsni. Sve intenzivnije angažovanje SAD u vijetnamskom ratu, od početka 1965. god. imalo je odraza i na snage RM koje su znatno ojačane u pogledu broja ljudi i brodova u aktivnoj službi. Tako, na primer, na dan 30. juna 1964. god. u RM je bilo 667.000, a 30. juna 1968. god. oko 768.000 ljudi. Broj brodova u aktivnoj službi 1964. god. iznosio je 880, a u 1968. — 931. Za razliku od drugih vidova oružanih snaga, povećanje brojnog stanja RM je postignuto prvenstveno primanjem dobrovoljaca u aktivnu službu. Za njene potrebe stavljeno je oko 60 ratnih brodova iz rezerve u aktivnu službu, a za potrebe Vojnopomorske transportne službe 169 ratnih i trgovačkih brodova (od čega 161 brod iz rezerve trgovačke mornarice, a 8 iz sastava RM). Pored navedenog, u relativno kratkom vremenu, za RM je izgrađeno oko 370 malih brodova (čamaca, desantnih sredstava i sl.).

I

Najveća i najjača strategijsko-operativna snaga američke RM je Pacifička flota, koja se nalazi u sastavu Združene komande za Pacifik. Komandant je po činu admiral, a nalazi se sa štabom u Perl Harburu. U sastavu ove Flote polovinom 1968. god. nalazilo se približno 560 ratnih brodova, 3.000 aviona i 320.000 ljudi. Osim brodova koji su iz rezerve stavljeni u aktivnu službu, Pacifička flota je pojačana dolaskom u njen stalni sastav 21 broda iz Atlantske flote. Pored toga, u svako vreme u njenom sastavu (u Sedmoj floti) nalazi se 10—12 brodova (nosaa aviona, krstarica i razarača) iz sastava Atlantske flote. Pojačanje Flote se prvenstveno odnosilo na povećanje broja desantnih i pomoćnih brodova.

Najjaču snagu Pacifičke flote čini Sedma flota, koja dejstvuje u zapadnom Pacifiku, a približno se sastoji od 180 ratnih brodova, 700 aviona i 80.000 ljudi. Njeno operativno područje obuhvata oko 48 miliona km².

Šema 1

Sedma flota ima operativnu i administrativnu organizaciju (videti šemu 1). Prema prvoj, snage su organizovane u plovne sastave TF (Task Force). Oni su privremenog sastava i namenjeni su za izvršavanje specijalnih zadataka u određenom periodu. Radi elastičnosti upotrebe i komandovanja, ovi sastavi se dele na grupe TG (Task Group), jedinice TU (Task Unit) i pojedinačne brodove TE (Task Element), koji se označavaju brojevima. Prema administrativnoj organizaciji svaki brod (ili vazduhoplovna jedinica) pripada odgovarajućoj administrativnoj (tipskoj) komandi, odnosno flotili, diviziji, skvadrону, divizionu, itd. One su odgovorne za borbenu gotovost, obuku, za personalna pitanja i dr.

Udarni plovni sastav TF-77 Sedme flote sastoji se od pet grupa. Svaka grupa u svom sastavu obično ima jedan nosač aviona za napadna dejstva i 8—10 teških fregata i razarača. Na svakom nosaču, zavisno od tipa, nalazi se ukrcano 65—90 borbenih aviona. Najveći deo ovih snaga, odnosno tri grupe nalaze se u vijetnamskim vodama.¹ Druge dve grupe nalaze se na odmoru ili se pripremaju za dejstva. One obično baziraju u lukama Japana i Filipina. Nosači aviona, koji se nalaze u vijetnamskim vodama, sada se koriste za borbena dejstva po ciljevima u J. Vijetnamu i Laosu.

U plovnom sastavu TF-70 nalazi se: komandni brod (krstarica), na kome je komandant Flote (po činu viceadmiral) sa štabom;

zatim, protivpodmornička grupa TG-70.4 namenjena je za protivpodmorničku zaštitu pojedinih delova Flote (ova grupa se obično nalazi u vijetnamskim vodama); pored izvršavanja rutinskih zadataka, avioni sa nosača aviona za protivpodmornička dejstva učestvuju u operaciji MARKET TIME; i

grupa krstarica i razarača TG-70.8, sastavljena od 1 bojnog broda, 1—2 krstarice i skvadrона razarača, namenjena je za tučenje ciljeva na obali (do novembra 1968. god. ova grupa je pretežno dejstvovala na ciljeve u DR Vijetnamu — operacija SEA DRAGON, a sada dejstvuje po ciljevima u obalskom području J. Vijetnama, najčešće u području demilitarizovane zone).

Pored navedenog, u plovnom sastavu TF-70 nalazi se grupa podmornica i grupa za razminiranje. Jedan broj minolovaca nalazi se u vijetnamskim vodama i učestvuje u operaciji MARKET TIME.

Protivpodmorničke avijacijske snage TF-72 Sedme flote namenjene su za pp-zaštitu celokupnog područja dejstva Flote. One su takođe odgovorne za operativnu spremnost, obuku, logističku podršku eskadrila pp-aviona u njenom sastavu. U slučaju izbijanja sukoba širih razmera, pp-avioni bi se, pored prvenstvenih zadataka, upotrebili i za miniranje važnijih područja i luka. U sadašnjoj situaciji, deo ovih snaga se koristi za zadatke izviđanja u obalnim vodama J. Vijetnama — za

¹ Do prekida bombardovanja DR Vijetnama (1. novembra 1968. god.) u Tonkinškom zalivu su se nalazile 3 grupe (na tzv. poziciji YANKEE, na oko 100—150 Nm od obale DR Vijetnama). Potom su prešle u vode južno od 17. paralele. Po drugim podacima, izgleda da se u vijetnamskim vodama nalaze samo 2 grupe, dok treća (sastava 1 nosač aviona i 4 razarača) u korejskim vodama (navodno iz predostrožnosti posle slučaja sa brodom »Pueblo«). — Prim. autora.

račun snaga koje učestvuju u operaciji MARKET TIME. U sastavu Patrolnih snaga nalaze se dva vinga pp-aviona i 2—3 samostalna odeljenja.² Ove jedinice baziraju u vazduhoplovnim bazama Iwakuni (Japan), Sangley Point i Cubi Point (Filipini), Okinawa i Cam Ranh Bay (J. Vijetnam). Ranije se u sastavu ovih snaga nalazio i skvadron razarača, koji je bio namenjen za zaštitu i patroliranje u području Tajvanskog tesnaca. Izgleda da su ove snage oslabljene i da se za taj zadatak najčešće koriste eskortni razarači za radarsko osmatranje (DER).

Pomorskodessantne snage TF-79 Sedme flote su znatno oslabljene, jer se 3. divizija i 1. vazduhoplovni ving, koji su se ranije nalazili u njihovom sastavu, sada nalaze u J. Vijetnamu. Od ovih snaga na o. Okinavi nalazi se samo jedan puk mornaričke pešadije sa jednom aviogrupom. Iz njihovog sastava se (na rotacionoj bazi) izdvaja ojačani bataljon sastava 1.800—2.000 ljudi, i ukrcava na jedan od skvadrona desantnih brodova. Drugi ojačani bataljon obično dolazi iz sastava snaga mornaričke pešadije Atlantske flote.

Desantni plovni sastav TF-76 čine 2 skvadrona desantnih brodova (svaki od po 6 do 8 brodova).³ Na svakom se nalazi ukrcan bataljon mornaričke pešadije sa pridodatim jedinicama.⁴ Oba skvadrona se obično nalaze u vijetnamskim vodama i čine „A” i „B” grupu za brze intervencije. Osim navedenih snaga, izgleda da se u sastavu TF-76 nalazi i divizion desantnih brodova za vatrenu podršku (u stvari 4 broda) i skvadron tenkonosaca.⁵ Prvi bazira u jednoj luci u Japanu i namenjen je za vatrenu podršku snaga na obali, a drugi na o. Guam, dok se brodovi iz njegovog sastava uglavnom koriste za prevoz materijala između luka u J. Vijetnamu.

Logistički plovni sastav TF-73 ima oko 50 raznih vrsta pomoćnih brodova i 7.000 ljudi. Namenjen je za brzo snabdevanje brodova i jedinica u sastavu Flote. Postoji nekoliko grupa koje snabdevaju brodove na moru (u toku vožnje) svim potrebama (gorivom, municijom, rezervnim delovima, hranom i dr.).

Sastav Sedme flote nije stalan. Najveći broj brodova i jedinica dolazi privremeno u njen sastav, gde obično ostaju 6—8 meseci. Potom se vraćaju u matične baze u SAD. Manji broj nalazi se u stalnom sastavu Flote (skvadron razarača, skvadron tenkonosaca, divizion desantnih brodova za vatrenu podršku i dr.). Glavne baze Flote nalaze se u Yokosuka (u Japanu) i Subic Bay (na Filipinima).

II

U Južnom Vijetnamu se nalaze i drugi delovi američke RM, koji pripadaju Komandi pomorskih snaga SAD za Vijetnam

² Svaki ving ima u svom sastavu 2—3 skvadrona, a svaki skvadron 9—12 pp-aviona. Samostalna odeljenja imaju obično 4—7 pp-aviona.

³ Sastav skvadrona je promenljiv. Obično se u njegovom sastavu nalazi 1 nosač helikoptera, 1 desantni dok-brod, 1 brod za prevoz tereta, 2—3 tenkonosca.

⁴ Pored ojačanog bataljona mornaričke pešadije na desantne brodove ukrcavaju se obično detašmani podvodnih diverzanata, jedinice desantnih čamaca, skvadroni za upravljanje i navođenje avijacije i skvadron srednjih transportnih helikoptera. — Prim. autora.

⁵ Sastava 29 tenkonosaca (LST).

(videti šemu 2). Na čelu ove komande je kontraadmiral, a njeno sedište je u Sajgonu. U njenom sastavu se nalazi oko 22.000 pripadnika RM. U administrativnom pogledu ova komanda je potčinjena komandantu Pacifičke flote, a po operativnoj liniji komandantu američkih snaga u Vijetnamu.

Komandi pomorskih snaga SAD za Vijetnam potčinjene su: Snage za kontrolu obalnog mora TF-115, Rečne patrolne snage TF-116, Rečne jurišne snage TF-117.

Snage za kontrolu obalnog mora TF-115. Njihov je zadatak da sprečavaju prevoz ljudstva i materijala upućenog snagama FNO morskim putem. Dejstva ovih snaga nose kodni naziv MARKET TIME. U tim dejstvima učestvuju minolovci i pp-avioni iz sastava Sedme flote, kao i brodovi RM J. Vijetnama.⁶ U sastavu snaga TF-115 obično se nalazi pet eskortnih razarača za radarsko osmatranje. Oni su izgrađeni u toku drugog svetskog rata, ali su u posleratnom periodu bili modernizovani. Imaju deplasman od 1.710 tona, pogon na dizelmotore, a brzinu 21 čvor. Ovi brodovi imaju vrlo dobra pomoračka svojstva, dobra sredstva otkrivanja i veze, kao i dovoljno snažno naoružanje za borbu sa malim brodovima. Sada se uglavnom koriste za patrolnu službu u obalnim vodama. U sastavu ove komande se takođe nalazi 8 topovnjača tipa Asheville, koje imaju puni deplasman od 240 tona. Kombinovani pogon, velika brzina (od preko 40 čvorova), savremena elektronska sredstva i automatsko naoružanje im omogućuje efikasno izvršavanje zadataka za koje su namenjene. Glavni zadaci su im patroliranje, podrška u desantnim operacijama i kod gerilskih dejstava.

Prema raspoloživim podacima, u ovom sastavu se nalaze 94 brza patrolna čamca tipa Swift. Oni imaju 19 tona punog deplasmana, veoma snažno naoružanje i veliku brzinu. Nedostaci su im relativno slaba pomoračka svojstva, mali radijus dejstva, relativno slaba sredstva veze. Svaki čamac ima po tri posade, što im omogućuje duže ostanjanje na moru. Namenjeni su za pretraživanje sumnjivih objekata, podršku desantnih operacija i dr. Dejstvuju u plitkim vodama — gde zbog gaza ne mogu dejstvovati veći brodovi.

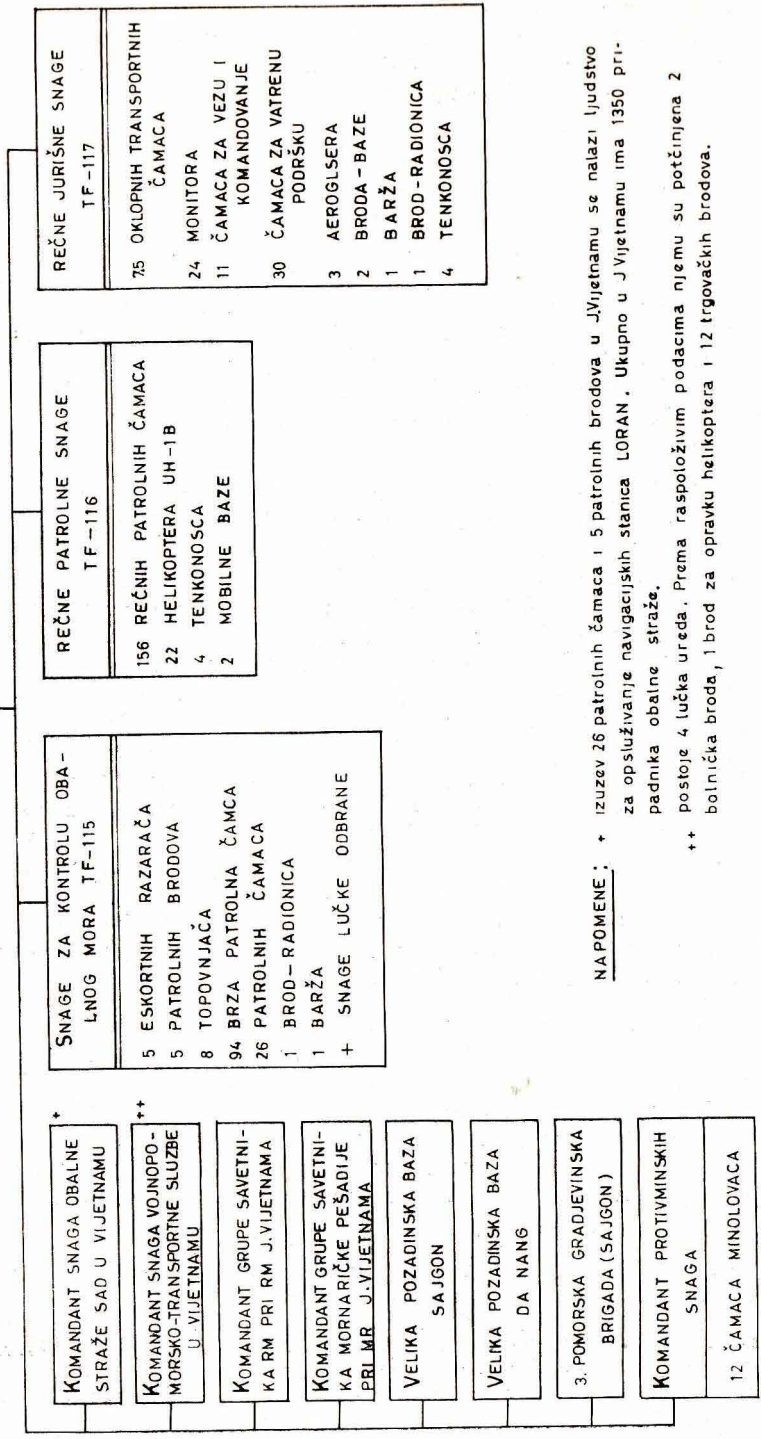
Pored brodova koji se nalaze u organskom sastavu RM, u sastavu snaga TF-115 se nalaze patrolni brodovi i patrolni čamci iz sastava Obalne straže. Prvi imaju deplasman od oko 2.800 tona i brzinu 19 čvorova.⁷ Namenjeni su kao matični brodovi za patrolne čamce kada se ovi nalaze u njihovom području dejstva. Oni za njih prevoze ukrcano gorivo, municiju, hranu i rezervne posade. Ukupno se u ovom sastavu nalazi pet patrolnih brodova.

---

⁶ Od snaga RM J. Vijetnama u operaciji MARKET TIME učestvuju: 6 eskortnih brodova, 26 topovnjača, 2 patrolna čamca, 3 minolovca, 12 brzih patrolnih čamaca i 500 naoružanih džunki.

⁷ Naoružani su topom 127 mm, sa 4 mitraljeza 40 mm i 6 mitraljeza 12,7 mm i 2 minobacača 81 mm.

**KOMANDA POMORSKIH
SNAGA SAD ZA VIJETNAM**

NAPOMENE: + izuzev 26 patrolnih čamaca i 5 patrolnih brodova u J.Vijetnamu se nalazi ljudstvo za opsluživanje navigacijskih stanica LORAN. Ukupno u J.Vijetnamu ima 1350 pri-padnika obalne straže.
 ++ postoje 4 lučka uređa. Prema raspoloživim podacima njemu su potčinjena 2 bolnička broda, 1 brod za opravku helikoptera i 12 trgovačkih brodova.

U sastavu snaga TF-115 se nalazi 26 patrolnih čamaca tipa Point, deplasmana 67 tona. Oni imaju nešto snažnije naoružanje od čamaca tipa Swift, ali zato manju brzinu. Ostale osobine su im slične i namenjeni su za iste zadatke.

Snage za kontrolu obalnog mora TF-115 baziraju u 6 baza u J. Vijetnamu. Sve baze poseduju potrebne elemente za podršku, izuzev jedne gde za to služi brod-radionica.

Snage koje učestvuju u operaciji MARKET TIME patroliraju danoćno u obalskom pojasu dužine oko 1800 km (do 12 nautičkih milja od obale). Čitavo područje je podeljeno na 5 zona, svaki sa koordinacionim centrom na obali. U svakoj zoni se nalazi određen broj brodova iz sastava snaga TF-115. PP-avioni iz sastava Sedme flote vrše izviđanje za račun ovih snaga. Glavni koordinacioni centar nalazi se u Sajgonu. Do sredine 1968. god. celokupnu nadležnost u svih pet zona patroliranja imala je američka RM, kada je nadležnost u dve zone predata RM J. Vijetnama.

Rečne patrolne snage TF-116 namenjene su za ovladavanje unutrašnjim vodenim putevima i kontrolu nad njima. Glavni napor je koncentrisan na ovladavanje deltom reke Mekong (od kambodžanske granice do njenog ušća). Dejstva ovih snaga nose kodni naziv operacija GAME WARDEN. Prema raspoloživim podacima, u sastavu TF-116 nalazi se 156 rečnih patrolnih čamaca izgrađenih od fiberglasa. Imaju puni deplasman oko 8 tona. S obzirom na to da imaju hidromlazni pogon, mogu da dejstvuju i po najnepristupačnijim mestima na rekama i kanalima. Ovi čamci imaju snažno naoružanje, opremljeni su radarom, sredstvima veze, itd. U administrativnom pogledu organizovani su u dva skvadrona, od kojih svaki ima po tri divizona. Čamci baziraju u četiri baze u području Delte. Pored toga, za njihovu podršku služe i 4 tenkonosca i 2 pokretne baze novog tipa (bez vlastitog pogona). Za zadatke izviđanja i vatrene podrške rečnim patrolnim čamcima sadejstvuje skvadron lakih helikoptera, tipa UH-1B. U njegovom sastavu se nalazi 22 helikoptera i 250 ljudi. Skvadron je podeljen na sedam odeljenja, svako po 2 helikoptera. Odeljenja baziraju u tri kopnene baze i na 4 navedena tenkonosca.

Rečne jurišne snage TF-117 dejstvuju zajedno sa snagama američke 9 peš. divizije i mornaričke pešadije J. Vijetnama (u sastavu tzv. Pokretnih snaga za rečno ratovanje), i to u području Delte (specijalnoj zoni RENE SAT). U administrativnom smislu ove snage se sastoje od Rečne jurišne flotile, koja ima dva skvadrona plovnih sredstava i skvadron podrške (pokretna baza). Najveći broj sredstava u sastavu jurišnih skvadrona su preuređena desantna sredstva tipa LCM-6.

U njihovom sastavu se nalazi 75 oklopnih transportnih čamaca, deplasmana 66 tona, a brzine oko 8 čvorova. Neki od ovih čamaca imaju helikoptersku palubu. Imaju moćno naoružanje i oklop. Namenjeni su za prevoz ljudstva i oružja.

Postoji i 11 čamaca za komandovanje i vezu. Imaju deplasman oko 75 tona. Pored jakog naoružanja, imaju i 10 radio-stanica za vezu sa potčinjenim jedinicama u toku zajedničkih operacija.

Najjače su naoružani monitori, koji su takode preuređeni od desantnih čamaca LCM-6; i oni imaju jak oklop (od čeličnih šipki postavljenih na bokovima), koji čine da kumulativna zrna eksplodiraju pre nego što dopru do same oplata. U ovom sastavu ima 24 monitora, namenjenih prvenstveno za pružanje vatrene podrške pri desantnim operacijama na rekama. Za istu svrhu namenjeno je i 30 čamaca za vatrenu podršku, deplasmana 28 tona, koji poseduju snažno naoružanje i veliku brzinu. Pored osnovne namene, mogu se upotrebiti i kao minolovci. U sastavu snaga TF-117 ima i izvestan broj čamaca za snabdevanje gorivom. Slični su oklopnim transportnim čamcima, a namenjeni su za snabdevanje gorivom čamaca sa vanjskim motorima (iz sastava KoV) prilikom zajedničkih operacija.

Skvadron podrške, ili pokretna baza, namenjen je za smeštaj trupa, kao i pružanje pozadinske podrške ukrcanom ljudstvu i plovnim sredstvima. U njegovom sastavu se nalaze 2 broda-baze, brod-radionica, barža i 4 tenkonosca, kao i veći broj manjih plovnih sredstava. Brodovi-baze imaju deplasman od 4.100 tona i mogućnost smeštaja za 1.100 ljudi. Osim toga, imaju prostora za smeštaj hrane za 30 dana. Na barži postoji mogućnost smeštaja za oko 800 ljudi. Na ovim brodovima sada se nalazi ukrcano 2.500 pripadnika američke 9. peš. divizije. Brod-radionica je namenjen za opravku plovnih sredstava u sastavu Flotile. Tenkonosci služe za snabdevanje materijalom i ostalim potrebama pojedinih elemenata pokretne baze.

Radi ispitivanja njihove borbene upotrebe, u sastavu snaga TF-117 nalaze se tri aeroglisera (hover krafta). Upotrebljavaju se za zadatke patroliranja i pružanja vatrene podrške prilikom izvođenja zajedničkih dejstava.

Za protivminsku odbranu koriste se čamci-minolovci. U sastavu TF-117 ima 12 takvih čamaca.⁸ Najveći broj se koristi za kontrolu plovnih kanala koji povezuju Sajgon sa morem.⁹ Za zaštitu saobraćaja u obalnom području i na otvorenom moru, u slučaju potrebe, koristili bi se minolovci iz sastava Sedme flote.

U sastavu snaga TF-115 nalazi se 5 odeljenja lučke odbrane. U svakoj od pet velikih luka u J. Vijetnamu je po jedno takvo odeljenje, u čijem su sastavu: centralna lučka stanica, veći broj patrolnih čamaca i grupe za demontiranje eksploziva. Odeljenja lučke odbrane su odgovorna samo za sigurnost brodova kada se nalaze na sidru. Kada se brod veze uz obalu, brigu za njega preuzima tzv. lučka bezbednost, koja se nalazi pod KoV. Dejstva snaga lučke odbrane nose kodni naziv operacija STABLE DOOR.

U J. Vijetnamu se nalazi brigada (sastava 2 puka) pomorskih građevinskih jedinica. Prema raspoloživim podacima, u njenom sastavu ima 10 bataljona sa ukupno 6.000 ljudi. Najveći deo ovih snaga bazira u severnom delu J. Vijetnama (na području I AK). Ove snage su namenjene za izgradnju aerodroma, skladišta goriva i materijala, cesta, itd.

⁸ Imaju deplasman 80 tona, brzinu 12 čvorova. Naoružani su 1 mitraljezom 12,7 mm, sa 4 mitraljeza 7,62 mm i 1 bacačem bombi. Opremljeni su za razminiranje magnetskih i akustičnih mina.

⁹ Za kontrolu plovnih kanala koriste se i rečni minolovci iz sastava RM J. Vijetnama.

Velike pozadinske baze se nalaze u Da Nangu i Sajgonu. Preko prve se snabdevaju trupe na području I AK (ukupno oko 165.000 ljudi, od čega najveći deo snaga mornaričke pešadije), a preko druge snage RM u široj okolini Sajgona.

U vijetnamskom ratu učestvuju i delovi Grupe za podršku pomorskih operacija — jedne od specijalnih komandi Pacifičke flote. Tačan sastav i jačina ovih snaga nisu poznati.¹⁰ To je i razumljivo, jer su operacije ovih snaga najstrože čuvana tajna. Poznato je da se delovi jedinice univerzalnih diverzanata nalaze u sastavu TF-116 i da učestvuju u dejstvima u specijalnoj zoni RUNO SAJ (u ovim dejstvima učestvuju i snage univerzalnih diverzanata iz sastava Atlantske flote). Pored navedenog, grupe podvodnih diverzanata iz sastava ove komande nalaze se ukrpani na brodovima desantnih skvadrona iz sastava desantnih snaga Sedme flote.

Poručnik fregate
Milan VEGO

LITERATURA:

- *Naval Review*: 1965, 1966, 1967. i 1968. god.
- *U.S.N.I. Proceedings*: 1965—1968. god.
- *All Hands*: 1965—1968. god.
- *Naval Aviation News*: 1966—1968. god.
- *Navy*: 1965—1968. god.
- *Navy Times*: 1965, 1966, 1967. i 1968. god. (izuzev jul—avgust).
- *Marine Rundschau*: 1965—1968. god.
- *Data Magazine*: 1966—1968. god.
- *Army*: 1968. god.
- *Newsweek*: 1965, 1966, 1967. i 1968. god.

---

¹⁰ Približno se u sastavu ove komande nalaze sledeće jedinice: Grupa univerzalnih diverzanata (SEAL 1, sa 100 diverzanata), 3 tima podvodnih diverzanata (UDT 11, 12 i 13), 2 odreda plovnih sredstava i 18 brzih patrolnih čamaca. Postoji slična komanda i u sastavu Atlantske flote. — Prim. autora.